

ISMA INFORMĀCIJAS
SISTĒMU
MENEDŽMENTA
ANNO 1994 AUGSTSKOLA

ISMA University of Applied Sciences

International scientific conference

**NEW TRENDS AND UNSOLVED ISSUES
IN MEDICINE**

July 29–30, 2022

 | IZDEVNIECĪBA
BALTIJA
PUBLISHING
2022

International scientific conference “New trends and unsolved issues in medicine” : conference proceedings (July 29–30, 2022. Riga, the Republic of Latvia). Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2022. 324 pages.

HEAD OF ORGANISING COMMITTEE

Romans Djakons, Dr.sc.ing., Professor, Academician, President of ISMA University of Applied Sciences.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-226-5-80>

USING THE MOODLE SYSTEM FOR TEACHING SURGERY TO MEDICAL STUDENTS IN WARTIME

ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМИ MOODLE ДЛЯ ВИКЛАДАННЯ ХІРУРГІЇ СТУДЕНТАМ-МЕДИКАМ У ВІЙСЬКОВИЙ ЧАС

Duka R. V.

*Doctor of Medical Sciences,
Associate Professor,
Head of the Department Surgery № 1
Dnipro State Medical University*

Дука Р. В.

*доктор медичних наук, доцент,
завідувач кафедри хірургії № 1
Дніпровський державний
медичний університет*

Yaroshenko K. O.

*Candidate of Medical Sciences,
Associate Professor at the Department
of Surgery № 1
Dnipro State Medical University*

Ярошенко К. О.

*кандидат медичних наук,
доцент кафедри хірургії № 1
Дніпровський державний
медичний університет*

Malynovskyi S. L.

*Candidate of Medical Sciences,
Associate Professor at the Department
of Surgery № 1
Dnipro State Medical University
Dnipro, Ukraine*

Маліновський С. Л.

*кандидат медичних наук,
доцент кафедри хірургії № 1
Дніпровський державний
медичний університет
м. Дніпро, Україна*

З 24 лютого 2022 року в Україні запроваджено воєнний стан. Як і інші сектори, освітня сфера постраждала від цієї жакливої ситуації: заклади освіти почали проведення навчання у дистанційній формі. Спочатку для студентів були організовані вимушені канікули, закрито всі навчальні заклади, призупинено викладацьку та навчальну діяльність. Згодом навчання було продовжено в онлайн-форматі для вітчизняних і іноземних громадян усіх форм навчання. Беручи до уваги, що належне викладання хірургії в цілому комплексі інших дисциплін створює умови для якісної медичної практики в майбутньому, стало необхідним оптимальне використання сучасних інформаційних ресурсів і технологій. Навчання має бути активним процесом – це надання студентам завдань для використання отриманої інформації у практичних ситуаціях, при цьому пропонуються різні форми спілкування: гра, сумісна робота, обмін думками, коли студенти

можуть розвивати знання та вміння, використовуючи різні когнітивні і діяльнісні засоби і інструменти. Одночасно студенти навчаються фіксувати і відображати свою діяльність.

Це дослідження має на меті вивчити ефективність дистанційного електронного навчання серед студентів-медиків під час вивчення дисципліни «Хірургія» – модуль 1 «Невідкладна абдомінальна хірургія і проктологія» та визначити можливі проблеми, обмеження, задоволення, а також перспективи щодо цього підходу навчання в екстремальних умовах, особливо навчання практичним навичкам у контексті дистанційного вивчення хірургії.

Практичні навички включають декілька категорій матеріалу, призначеного для засвоєння та відтворення студентами-хірургами [1, с. 3-14].

1) Техніка виконання фізичних та додаткових методів дослідження.

2) Результати, отримані за допомогою додаткових методів дослідження.

3) Зіставлення клінічної картини та даних додаткових досліджень.

Для реалізації поставлених завдань найбільш прийнятними є засоби, що входять до складу освітньої платформи Moodle. Маємо 3 категорії тестів, які можна використовувати для реалізації тренувальних і контрольних практичних навичок, найбільш ефективними виявилися тести на підбір пропущених слів, де пропущені слова в тексті запитання заповнюються за допомогою доданих в меню. Надається інструкція до виконання кожного тесту(приклад): контроль практичних навичок побудований за принципом тесту з п'ятьма питаннями кожне на окремому екрані, чотири з яких містять списки відповідей з яких студент, користуючись своїми знаннями цієї теми, повинен обрати правильні, поставив навпроти них відмітку. Кількість правильних відповідей не регламентована. Одне питання потребує вибрати певну послідовність дії в алгоритмі шляхом вибору з ідентичних списків наданих до кожного номера в алгоритмі. Після цього студент повинен завершити спробу натисненням відповідної кнопки та далі підтвердити дію або повернутися до сумнівної відповіді та переглянути питання, та знову підтвердити завершення тесту та відправлення результатів [2, с. 2-11; 3, с. 4-8].

Moodle дозволяє створювати інтерактивні міні-програми, які можуть містити текст, звук, відеоінформацію, а також будь-які зображення. Використання розгалуженого сценарію дозволяє моделювати діагностичний, лікувальний процес з реєстрацією правильного вибору та помилкових дій студента.

Окрім цього, сценарії можуть включати зазначені вище тести, що робить цей модуль основним у вирішенні задачі навчання практичним навичкам як у хірургії, так і в інших галузях медицини [4, с. 24].

З одного боку, перевагами дистанційної освіти є можливість навчання одночасно великої кількості студентів, полегшення навчального процесу, у випадку навчання людей з обмеженими можливостями, адаптивність – навчання з використанням сучасного програмно-технічного забезпечення робить електронну освіту більш доступною. Також, як правило, дистанційне навчання дешевше, ніж звичайна освіта, перш за все, за рахунок зменшення витрат на переїзд, проживання в іншому місті, зменшення витрат на організацію самих курсів. Противники використання дистанційної освіти в медицині вважають таким чином неможливим оволодіння практичними навичками, які є основною складовою у підготовці майбутніх медичних працівників. Проте, на нашу думку, використання такої форми навчання в медичних закладах освіти не тільки можливе, але під час війни безпечне і необхідне.

Безумовно навчання лікаря практичним навичкам вимагає традиційного очного контакту, але все теоретичне навчання і вирішення дискусійних питань з прийняття рішень щодо тактичних питань в лікуванні пацієнта, можуть проходити дистанційно.

Проведено нами дослідження включало анкетування 1058 студентів, які зараз навчаються на 4-6 курсах з клінічними дисциплінами. На початку анкетування всім студентам-учасникам була пояснена мета опитування і отримана згода на участь у дослідженні. За даними анкетування 867 (81,9%) студентів були задоволені якістю проведення дистанційного навчання за вищенаведеними методиками.

За нашими даними і даними сучасних досліджень по якості освітніх програм доведено, що дистанційне електронне навчання вельми ефективний спосіб навчання, але потрібна самомотивація учнів, а також здатність педагога постійно вдосконалювати інструменти дистанційної освіти й прагнути максимального задоволення потреб здобувачів. Студенти повинні бути активними учасниками навчального процесу, знаходиться у центрі навчання з викладачем, який виконує роль радника та підтримує інтерес до навчання.

Література:

1. Березницький Я.С., Сулима В.П. Викладання факультетської хірургії в експериментальних умовах переходу на кредитно-модульну систему навчання. *Вісник Української стоматологічної медичної*

академії. *Акт. пробл. сучасн. медицини*. 2006. Т. 6, вип. 1-2 (13-14). С. 294-297.

2. Методи дослідження і маніпуляції в клінічній медицині. Під ред. Г.В. Дзяка і Я.С. Березницького. К.: «Здоров'я». 164 с.

3. Про запровадження у вищих навчальних закладах навчальної дисципліни «Вища освіта і Болонський процес»: Наказ Мін. осв. і науки України від 21.05.2004, № 414.

4. Education and training on surgery of foreign students and reparation of foreign surgeons-interns with use of medical simulators. Bereznytskyu Ya.S., Sulyma V.P. Istanbul, Turkey. Abstract book ICEC. 2012. P. 24.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-226-5-81>

**ANALYSIS OF AVAILABLE ONLINE COURSES
OF THE «COURSERA» EDUCATIONAL PLATFORM
FOR MEDICAL STUDENTS**

**АНАЛІЗ ДОСТУПНИХ ОНЛАЙН КУРСІВ ОСВІТНЬОЇ
ПЛАТФОРМИ «COURSERA» ДЛЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ**

Korotka V. O.

*Candidate of Engineering Sciences,
Lecturer at the Cycle Commission
of General Education Disciplines
CIHE of Lviv Regional Council "Andrei
Krupynskyi Lviv Medical Academy"
Lviv, Ukraine*

Korotka V. O.

*кандидат технічних наук,
викладач циклової комісії
загальноосвітніх дисциплін
КЗВО Львівської обласної ради
«Львівська медична академія
імені Андрея Крупинського»
м. Львів, Україна*

Сучасний світ сповнений інформаційними технологіями, які охопили кожен галузь людської діяльності. Останніми роками відбувається глобальна інформатизація навчального процесу, яка дозволяє забезпечувати належний рівень освіти та втілювати сучасні методики викладання. Сьогодні такі можливості є вкрай важливими власне для здобувачів освіти в Україні, які потерпають від жахливої війни, розв'язаної Російською Федерацією.